

't Veller koestert bijzondere natuur

Een bezoek aan een ongerept gebied, liggend tussen het Ruurlosebroek en Mariënveld, in 't Veller.

door
Henk Harmsen

henk.harmsen@gelderlander.nl

RUURLO - Een deel van natuurgebied 't Veller is nooit cultuurground geworden. Daar zijn na afplaggen in de bodem bewaarde oude zaden weer ontkiemd. In een open stuk van het terrein ontstaat een rijke heideflora. Hans Rolevink en André Kaminski waren hier samen een kwart eeuw geleden al betrokken bij dat afplaggen. Ze gaan er terug op verkenning. „Kijk, de klokjesgentiaan, dopheide, tormentil, kruipwilt. Zit de levendbarende hagedis er ook nog? Ginds zat een grote mierenhoop maar die is verdwenen.”

Kaminski maakt intussen foto's van tijgerspinnen en libellen. Dit landschapsmonument is een schuilhoek voor veel bijzondere planten en dieren. Het pijpenstrootje doet moeite om de baas te worden in het open stuk, maar vormt nog geen dichte begroeiing. Het maaien zal hier steeds herhaald moeten worden om te voorkomen dat het open stuk in 't Veller op de lange duur bos wordt.

Op oude kaarten is hier haast alles nog heide en woeste markerground. 't Veller viel buiten de Ruurlose markeding van 1830, waarschijnlijk omdat het minder geschikte landbouwgrond was. Er kwamen her en der maar enkele boerderijen op stukjes cultuurground. De naam 't Veller geldt volgens de kaarten voor een heel gebied van wel 200 hectare. Het gaat nu om de kern van dit gebied, een terrein met enkele stukken bos van Staatsbosbeheer en

twee (boom)kikkerpoelen, aangelegd in voormalige weilanden. Langs de jonge poeolvers zien we een pioniersvegetatie. Een

stuk kleurt rood van de kleine zonnedaauw, een vleetestplantje. Verder hebben bleekgele droogbloem en moerashertschooi hier hun wortels. Konings- en pilvaren groeien hier veel. Een merkwaardige verschijning is waternavel, waarbij het steele in het midden van het ronde blad vastzit. Het oude bos tussen de beide poelen bestaat uit een rimboe van dunne stammetjes, maar als je er een eindje in loopt kom je die dikke oude eiken tegen. De naam 't Veller is onverklaard, zegt Jan Oonk uit Zelhem. Hij werkte mee aan het Ruurlose veldnamenonderzoek, waarvan in 1992 een kaartenboek verscheen.

■ Plantjes zoeken aan de rand van een kikkerpoel in 't Veller: Hans Rolevink (links) en André Kaminski.
foto DG

De naam Möllenzicht van een huis aan zandweg 't Veller is voor Oonk minder raadselachtig: het zag uit op de maalterij van Coops aan de Tolhutterweg. Door dit woeste gebied liep vanouds een smal pad, het Manpad, dat de grens met Zieuwent aangaf. Het liep langs de hoven Maandag, De Vos, Haverkamp en Bensink. Het volgde een iets ander verloop dan de tegenwoordige Manpadweg. Andere huisnamen hier zijn het duo Dennenmaot en Nennenmaot en de merkwaardige naam Mauribaan, die wel

met prins Maurits en de Tachtigjarige Oorlog in verband is gebracht. De namen Tichelaovend en Leemkolk aan de Strengendiek wijzen op vroegere steen- of pannebakkerij. Aardige veldnamen zijn ook 't Grote Vlakke, Kloosweide en Pannekokenheuksken. Het natuurgebied in 't Veller staat tegenwoordig bekend om de boomkikker, waarvoor deze omgeving langs de Veengoot volgens Manpadweg, Andere huisnamen hier zijn het duo Dennenmaot en Nennenmaot en de merkwaardige naam Mauribaan, die wel

ziene amfibie ons ondanks de warme zon in de steek. Op de braamranden, waar ze nu zouden moeten zitten te zonnen, is er niet een te vinden. „Misschien is er iets te veel wind en willen ze niet op de schommelende bladeren gaan zitten? Het is niet te hopen dat ze allemaal in de mais hiernaast zijn gekropen.” Even later zitten wel veertig zonnende boomkikkers bijeen in het naburige landgoed Maandag.

..... Dit is deel 19 in een serie over verborgen landschapsmonumenten.